

УДК 821.161.2-1Шев

DOI: 10.31733/15-03-2024/2/713-714

Любов МІРОШНІЧЕНКО

доцент кафедри
міжнародних відносин
та соціально-гуманітарних дисциплін,
кандидат філологічних наук, доцент

Ольга КИРСИК

студентка ННІ права
та інноваційної освіти
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

**РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ:
ПОГЛЯД З МИНУЛОГО В СУЧАСНІСТЬ**

У сучасному світі технічного прогресу, де штучний інтелект має з кожним днем все більшу перевагу, на нашу думку, варто повернутися до першоджерел творення національної культури та традицій, відродження духу народу й вивчення історії становлення української держави. Одним із джерел такого відродження є національне надбання: творчість Великого Кобзаря. Тарас Шевченко – ім'я, що вражає та збуджує почуття національної гідності та турботи про долю свого народу. Тарас Григорович був не лише великим поетом, художником та героєм національного відродження, але й вічним провідником у світ української духовності та гідності.

Т. Шевченко вписав своє ім'я в історію, борючись за свободу та гідність свого народу. Його «Кобзар» став свідченням вічного протистояння людства щодо соціальної нерівності та крику душі, яка страждала від кайданів тиранів та безправ'я. Червоною стрічкою крізь всю творчість митця пронизано гострий погляд на несправедливість та знущання з народу, пристрасть до свободи й бажання віддати останню краплю свого життя заради визволення його від ярма.

Творчість Тараса Шевченка – це як подорож у світ емоцій, де кожен вірш – це струмінь почуттів, проникливої правди та глибокого болю за долю свого народу. «Кобзар» – невмируща класика, яка заворожує своєю глибиною і універсальністю тем, від ліричних оповідань до політичних віршів майстер торкався всіх аспектів людського життя, проявляючи небайдужість до долі свого народу:

Та не однаково мені,
Як Україну злії люди
Присплять, лукаві, і в огні
Її, окрадену, збудять...

Ох, не однаково мені («Мені однаково, чи буду...» Т. Шевченко) [1].

Т. Г. Шевченко відзначився глибоким патріотизмом та соціальною чутливістю, які яскраво проявлялись у його творчості. У творах «Кавказ», «Заповіт», «Марія» поет закликає до боротьби за власну свободу та незалежність нації:

Борітеся — поборете!
Вам бог помагає!
За вас правда, за вас слава
І воля святая! («Кавказ» Т. Шевченко) [1].

А «Заповіт» є яскравим прикладом Шевченкової національної свідомості: «Якщо ви підете – як мої діти, / Мої діти у лютий бій ідуть! / Уже сто разів ви в серці зубились, / А ви йдете – і я з вами іду!»

Одним із ключових аспектів творчості Шевченка є його критика соціальних нерівностей та кріпосного правопорядку. У вірші «Ісус» поет засуджує соціальні лиха та страждання людей від безправ'я: «І в тюрмі, як в темнім погребі, / Забуто в його великій землі, / Лежав він п'яний, сирота, бездітний, / Як куц молодий, соки йому смітний».

Невід'ємною частиною Шевченкової творчості є його взаємодія з природою, що символізує велич та незалежність України. У вірші «Сон» поет висловлює глибоку надію та сподівання, що Україна оживе, воскресне, якщо народ об'єднається між собою для боротьби

за незалежність, незважаючи на тягар складних життєвих обставин:

І забудеться срамотня
Давня година,
І оживе добра слава,
Слава України,
І світ ясний, невечерній
Тихо засіяє...
Обніміться ж, брати мої,
Молю вас, благаю! [1].

Геніальний поет мав хист і до малювання, адже він прославився як художник низкою картин, які також мають глибоке підґрунтя, де віддзеркалено українську душу та національний дух країни. Однією з найвідоміших картин Т. Шевченка є «Кобзар». На цьому полотні зображено старого кобзаря, який, зігнувшись від старості та важкого життя, витає в обіймах свого інструмента, передаючи неймовірно страждання людини. Картина символізує складний життєвий шлях і незламність духу. Художнику вдалося передати своєрідний колорит, використовуючи ефекти барви, щоб підкреслити глибокі почуття й тугу за минулим.

«Запорожець» – інше видатне полотно майстра, що ілюструє його близькість до національної історії та патріотичні переконання. На картині зображено козака, який гордо стоїть на тлі витоків Дніпра, символізуючи силу та незалежність українського народу. Кольорова гамма та деталізація створюють враження повноти реалій життя, підкреслюється важливість та велич національного козацького духу.

Шевченкові картини також часто присвячені соціальним темам та проблемам свого часу, наприклад, «Сирітський хлопчик» – це образ беззахисного сироти, який вражає низкою різних емоцій та почуттів: біль, туга, страждання, сум, безвихідь. Лейтмотив сирітства яскраво спостерігаємо в поетичній творчості митця, адже автор сам пройшов цей нелегкий шлях. Це полотно є своєрідним закликком до милосердя та розуміння людського горя.

Малярська творчість Т. Шевченка – це не лише витончена техніка та майстерність, але й справжній голос національної свідомості. Митець вдало поєднав свою образотворчу діяльність із поезією, створюючи комплексну картину української культури. Полотно художника – це не лише шедеври живопису, а й важливий елемент ідентичності та пам'яті українського народу. Авторські ідеї та пророчі вірші не втрачають своєї актуальності в сучасному світі. Шевченкові твори пронизані патріотизмом та любов'ю до свого народу, закликають сучасне покоління берегти свою Батьківщину, надихають на злагожену боротьбу для здобуття волі та свободи.

Твори Т. Шевченка не є радісними чи позитивними. Деякі критики вважають, що вони можуть викликати навіть депресію, підштовхуючи своїм пригніченим настроєм до емоційної нестабільності. Але, на нашу думку, творчість Тараса Григоровича й досі лишається актуальною та популярною для українців. Наразі, у період боротьби за незалежність, наш народ став більш свідомий, детально цікавиться історією становлення нашої незалежної держави, і в цьому великий сенс має вивчення творчості саме Кобзаря, в якій проявлена волелюбність, цілеспрямованість та відданість українців своїй державі.

Т. Шевченко вважається не тільки національним поетом, але й батьком української мови та культури. У сучасному світі, де мовна та культурна ідентичність стають об'єктом уваги у всьому світі, варто належно оцінити нашу багату літературну творчу спадщину, яку полишив для свого народу відомий український діяч.

Отже, творчість Тараса Шевченка має величезний вплив на формування національної ідентичності та самосвідомості українців. У контексті сучасних геополітичних змін та зусиль підтримки національної свободи, вивчення та розуміння спадщини майстра слова стає особливо актуальним для розвитку української культури.

1. Бібліотека віршів. Тарас Шевченко – повна збірка віршів Кобзаря. URL : <https://library-poems.com/virshi/taras-shevchenko/>.